

tečnost podle § 477 čís. 4 c. ř. s. D ů v o d y: Žalovaná opírá odvolání jen o důvod zmatečnosti podle § 477 čís. 4 c. ř. s., ana jí byla nezákonným postupem odňata možnost jednati na soudě. Tvrdí, že jí bylo procesním soudem řečeno, že nebude jednáno. Než ze zpráv podaných k dozorčí stížnosti vyplývá, že žalované nebylo to sděleno procesním soudcem, nýbrž trestním soudcem, před nímž byla projednávána její trestní věc. Procesní soudce nebyl na tom účasten, nepostupoval tudíž nezákonně a není tu důvodu zmatečnosti podle § 477 čís. 4 c. ř. s.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Napadené usnesení i jeho odůvodnění jsou správná, vyhovující stavu věci i zákonu. Názor stížnosti, že zmatečnost podle § 477 čís. 4 c. ř. s. tu jest, když možnost, na soudě projednávati, byla straně kýmkoliv odňata nezákonným postupem, jest mylný. Opravný soud přezkoumává jen správnost rozsudku a předchozího řízení, může proto jen o nezákonném postupu, který se udál za soudního řízení, uznati, zda má v zápětí zmatečnost. Výkladu tomu nevadí ani trpný způsob doslovu § 477 čís. 4 c. ř. s., kde zákon na rozdíl od § 477 čís. 2 a 3 nepředpokládá výslovně činnost soudu, aniž okolnost, že se pod číslem tím děje zmínka též o zmatečnosti zaviněné opomenutým doručením, což se jistě může státi i třetími osobami. Z doslovu čís. 2 a 3 nelze nic podstatného dovozovati, protože doslov následujících čís. 6 a 7, vztahujících se nepochybně výhradně jen k činnosti soudu, používá též trpného způsobu, takže jde zřejmě jen o změnu slohovou, věcně však nevýznamnou. Osoby třetí zúčastněné na doručení jsou v mezích této účasti naroveň postaveny osobám soudním, jsouce právě jako tyto zákonem a zvláštním příkazem soudce (srv. §§ 87—122 c. ř. s.) povolány, by provedly doručení žaloby jako součást soudního řízení, a proto podléhá i jejich činnost přezkoumání opravného soudu. Referent trestního oddělení, jenž podle názoru stěžovatelky zavinil, že jí prý byla odňata možnost na soudě projednávati, nebyl na řízení o jejím civilním sporu úředně zúčastněn, jeho jednání nemohlo proto míti v zápětí zmatečnost řízení podle § 477 čís. 4 c. ř. s. a proto netřeba se obíratí výtkou stěžovatelky, že jeho postup byl nezákonný.

Čís. 9005.

Ten, kdo netvrdí, že byl vkladem zkrácen v právu knihovním, není oprávněn k žalobě o neplatnost knihovního vkladu.

Přijala-li nesvéprávná osoba nabídku svéprávné osoby, jest tato tak dlouho vázána, dokud zákonný zástupce nebo soud se neprohlásil o schválení smlouvy; do té doby nelze mluvit o neplatnosti vkladu podle § 61 kn. zák. Předpokládá se, že svéprávný smluvník věděl, že druhý smluvník jest ke smlouvě neschopný.

(Rozh. ze dne 1. června 1929, Rv I 1714/28.)

Smlouvou ze dne 8. února 1927 postoupil žalobce, František Š. st., svému synu Františku Š-ovi ml. a jeho nevěstě Antonii Č-ové, která, narodivši se dne 24. března 1910, nebyla v době ujednání smlouvy a není až doposud zletilou a nebyla nikým zastoupena, nemovitosti, každému jednou ideální polovicí za odstupní cenu 50.000 Kč, vymíniv si kromě toho pro sebe a svou manželku (spolužalobkyni) výměnek a služebnost bytu. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce toho, by byla smlouva ohledně žalované Antonie Š-ové prohlášena za neplatnou a v příčině její polovice by byl obnoven předešlý stav. Procesní soud první stolice žalobu pro tentokráte zamítl. Odvolací soud k odvolání žalobců napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Důvodem žaloby jest, že žalovaná nebyla v době ujednání smlouvy zletilou a že smlouva nebyla schválena soudem poručenským. Jde zřejmě o žalobu podle § 61 knih. zák. Pokud jde o spolužalobkyni Josefu Š-ovou, byla ohledně ní žalovanou uplatňována námitka nedostatku aktivní legitimace, to právem. K žalobě podle § 61 knih. zák. jest oprávněn, kdo byl zkrácen vkladem ve svém knihovním právu. Podle obsahu notářského spisu nabyta sice spolužalobkyně ze smlouvy práv proti žalované, avšak v žalobě se jen uvádí, že toliko první žalobce byl před neplatným knihovním zápisem vlastníkem nemovitostí postoupených smlouvou a netvrdí se, že i spolužalobkyně byla knihovní vlastnící těchto nemovitostí, a též se netvrdí, že neplatným knihovním vkladem byla zkrácena v nějakém knihovním právu ohledně těchto nemovitostí. Netvrdila-li proto spolužalobkyně, že byla zkrácena vkladem v nějakém knihovním právu, nemá podle vlastního přednesu aktivní legitimace k podání žaloby podle § 61 knih. zák. Byla-li žaloba ohledně ní zamítnuta jen pro tentokráte, nemůže si do toho stěžovati. Pokud jde o žalobce Františka Š-a, nebylo jeho oprávnění k podání žaloby vůbec sporným. Spornou byla jen otázka, zda smlouva, o niž jde, je ohledně žalované neplatná. Jde o smlouvu, kterou uzavřela svéprávná osoba s osobou mající za sebou léta dětství, tudíž s osobou, která jest ve svéprávnosti obmezena (§ 865 druhá věta obč. zák.). Smlouvy uzavřené s takovou stranou neprohláší zákon za absolutně neplatné, jakž jest tomu, když jde o osobu vůbec nezpůsobilou k právním jednáním, nýbrž prohlašuje je jen za relativně neplatné, totiž za závazné pro stranu svéprávnou, kdežto závaznost pro stranu nesvéprávnou činí závislou na schválení smlouvy zákonným zástupcem nebo i soudem. Zákon ovšem předpokládá, že strana nesvéprávná přijala nabídku ke vzájemné smlouvě, učiněnou jí stranou svéprávnou. Že tomu tak nebylo, v souzeném případě se netvrdí. Přijala-li nesvéprávná osoba nabídku, jest svéprávná osoba tak dlouho vázána, dokud zákonný zástupce nebo soud se neprohlásil o schválení smlouvy (plen. rozh. nejv. s. ze dne 12. února 1924 pres. 796/23, čís. 3480 sb. n. s.). Pokud tento stav trvá, nelze mluvit o neplatnosti vkladu,

již má na mysli ustanovení § 61 knih. zák. Ovšem zákon předpokládá, že svéprávný smluvník věděl, že druhý smluvník jest ke smlouvě neschopný (Krainz-Ehrenzweig Oblg. str. 137). Že nebyl dán tento předpoklad, nebylo v řízení první stolice ani v dovolání tvrzeno, neboť žalobce toliko tvrdí, že žalovaná prohlásila před notářem na jeho dotaz, že jest zletilou a že tím notáře uvedla v omyl o svém stáří, ale netvrdil, že žalovaná i k němu tak prohlásila a že ho tvrzením učiněným k notáři uvedla v omyl o svém stáří.

Čís. 9006.

Proti exekuci k vydobytí knihovní pohledávky nemůže dlužník uplatňovati žalobou podle § 35 (36) ex. ř., že se mu vymáhající věřitel zdráhá vydati výmaznou kvitanci.

(Rozh. ze dne 1. června 1929, Rv I 1857/28.)

Julius Z. byl uznán povinným zaplatiti Antonínu F-ovi 50.000 Kč zajištěných na nemovitosti. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se Julius Z. zrušení exekuce, vedené žalovaným Antonínem F-em k vydobytí 50.000 Kč, tvrdě, že se Antonín F. zdráhá vydati mu výmaznou kvitanci. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Žaloba podle § 35 ex. ř. předpokládá námitky povinného proti nároku vymáhajícího věřitele vyznačenému v exekučním titulu, jež se opírají o skutečnosti nárok zrušující nebo stavící. Oposiční žalobou lze tedy uplatňovati, že exekuční titul buď pominul anebo že alespoň neodpovídá toho času oněm předpokladům, za nichž byl vyneseno, tedy že ho již není, nebo že toho času ho nelze uplatňovati. Takové skutečnosti žalobce neuvádí, nýbrž namítá, že se žalovaný zdráhá vydati mu kvitanci způsobilou ke knihovnímu výmazu a že proto není povinen dluh zaplatiti. Žalobce, jenž byl bezpodmínečně uznán povinným, zaplatiti žalovanému 50.000 Kč, uplatňuje tím oproti nároku žalovaného zvláštní nárok, jenž se nároku žalovaného vůbec netýká, toto právo ani neruší, ani nestaví, naopak se stane existentním teprve uspokojením žalovaného, jeho nárok tudíž přímo předpokládá. Žalobce může se svého práva na vydání kvitance pořadem práva domáhati, ale nemůže se podle § 35 ex. ř. ani podle § 36 ex. ř. brániti, by žalovaný docílil exekucí zaplacení. Mínil-li žalobce, že žalovaný bezdůvodně odpírá příjem dlužné částky, může ji složit podle § 1425 obč. zák. u soudu. Zamítnutí žaloby je tedy opodstatněno již z důvodů formálních a bylo odepřiti úspěch dovolání, aniž bylo třeba zabývati se dalšími dovolacími vývody.

Čís. 9007.

»Škodou« ve smyslu § 830 obč. zák. rozumí se každá újma, která byla někomu způsobena na jmění, na právech nebo na jeho osobě.